

Regeringens proposition

2001/02:177

Sänkt skatt på alkylatbensin

Prop.
2001/02:177

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 11 april 2002

Ingela Thalén

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att energiskatten på alkylatbensin sänks med 1,50 kronor per liter. Av miljöskäl är det motiverat att öka användningen av sådan bensin i tvåtaktsmotorer. Detta gäller inte minst det stora antalet utombordsmotorer som är försedda med tvåtaktsteknik. Avgaserna från dessa motorer löser sig delvis i vattnet i sjöar, vattendrag och hav och påverkar där vattenfloran och vattenfaunan. Vidare föreslås att den erforderliga lagändringen skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer så snart de nödvändiga EG-besluten föreligger.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	4
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Sänkt energiskatt på alkylatbensin.....	7
5	Offentlig-finansiella effekter	9
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanser	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2002	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2001/02:177

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

2 kap. 1 §¹

Nuvarande lydelse

Energiskatt och koldioxidskatt skall, om inte annat följer av andra stycket, betalas för följande bränslen med angivna belopp:

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
1. 2710 00 26, 2710 00 27, 2710 00 29 eller 2710 00 32	Bensin som uppfyller krav för			
	a) miljöklass 1	3 kr 16 öre per liter	1 kr 46 öre per liter	4 kr 62 öre per liter
	b) miljöklass 2	3 kr 19 öre per liter	1 kr 46 öre per liter	4 kr 65 öre per liter
2. 2710 00 26, 2710 00 34 eller 2710 00 36	Annan bensin än som avses under 1	3 kr 84 öre per liter	1 kr 46 öre per liter	5 kr 30 öre per liter
3. 2710 00 51, 2710 00 55, 2710 00 69 eller 2710 00 74– 2710 00 78	Eldningsolja, dieselbrännolja, fotogen, m.m. som			
	a) har försetts med märk- ämnen eller ger mindre än 85 volymprocent destillat vid 350°C,	707 kr per m ³	1 798 kr per m ³	2 505 kr per m ³
	b) inte har försetts med märkämnerna och ger minst 85 volymprocent destillat vid 350°C, tillhörig			
	miljöklass 1	1 323 kr per m ³	1 798 kr per m ³	3 121 kr per m ³
	miljöklass 2	1 557 kr per m ³	1 798 kr per m ³	3 355 kr per m ³
	miljöklass 3 eller inte tillhör någon miljöklass	1 865 kr per m ³	1 798 kr per m ³	3 662 kr per m ³
4. ur 2711 12 11– 2711 19 00	Gasol som används för			
	a) drift av motordrivnet fordon, fartyg eller luft- fartyg	0 kr per 1 000 kg	1 298 kr per 1 000 kg	1 298 kr per 1 000 kg
	b) annat ändamål än som avses under a	138 kr per 1 000 kg	1 890 kr per 1 000 kg	2 028 kr per 1 000 kg
5. ur 2711 29 00	Metan som används för			

¹ Senaste lydelse 2001:962.

	a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	229 kr per 1 000 m ³	1 346 kr per 1 000 m ³	1 575 kr per 1 000 m ³
6.	2711 11 00, 2711 21 00	Naturgas som används för		
	a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	229 kr per 1 000 m ³	1 346 kr per 1 000 m ³	1 575 kr per 1 000 m ³
7.	2701, 2702 eller 2704	Kolbränslen	301 kr per 1 000 kg	1 564 kr per 1 000 kg
8.	2713 11 00–2713 12 00	Petroleumkoks	301 kr per 1 000 kg	1 564 kr per 1 000 kg

I fall som avses i 4 kap. 1 § 7 och 8 och 12 § första stycket 4 tas skatt ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränslets olika användningssätt.

För kalenderåret 2003 och efterföljande kalenderår skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om enligt 10 §.

Föreslagen lydelse

Energiskatt och koldioxidskatt skall, om inte annat följer av andra stycket, betalas för följande bränslen med angivna belopp:

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
1.	2710 00 26, 2710 00 27, 2710 00 29 eller 2710 00 32	Bensin som uppfyller krav för		
	a) miljöklass 1			
	– motorbensin	3 kr 16 öre per liter	1 kr 46 öre per liter	4 kr 62 öre per liter
	– alkylatbensin	1 kr 66 öre per liter	1 kr 46 öre per liter	3 kr 12 öre per liter
	b) miljöklass 2	3 kr 19 öre per liter	1 kr 46 öre per liter	4 kr 65 öre per liter
2.	2710 00 26, 2710 00 34 eller 2710 00 36	Annan bensin än som avses under 1	3 kr 84 öre per liter	1 kr 46 öre per liter
3.	2710 00 51, 2710 00 55, 2710 00 69 eller 2710 00 74–2710 00 78	Eldningsolja, dieselbrännolja, fotogen, m.m. som		
	a) har försetts med märkämmen eller ger mindre än 85 volymprocent destillat vid 350°C,	707 kr per m ³	1 798 kr per m ³	2 505 kr per m ³
	b) inte har försetts med märkämmen och ger minst 85 volymprocent destillat vid 350°C, tillhörig			
	miljöklass 1	1 323 kr per m ³	1 798 kr per m ³	3 121 kr per m ³
	miljöklass 2	1 557 kr per m ³	1 798 kr per m ³	3 355 kr per m ³
	miljöklass 3 eller inte tillhör någon miljöklass	1 865 kr per m ³	1 798 kr per m ³	3 663 kr per m ³
4.	ur 2711 12 11–2711 19 00	Gasol som används för		

	a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 kg	1 298 kr per 1 000 kg	1 298 kr per 1 000 kg
	b) annat ändamål än som avses under a	138 kr per 1 000 kg	1 890 kr per 1 000 kg	2 028 kr per 1 000 kg
5. ur 2711 29 00	Metan som används för			
	a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	229 kr per 1 000 m ³	1 346 kr per 1 000 m ³	1 575 kr per 1 000 m ³
6. 2711 11 00, 2711 21 00	Naturgas som används för			
	a) drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg	0 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³	1 067 kr per 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	229 kr per 1 000 m ³	1 346 kr per 1 000 m ³	1 575 kr per 1 000 m ³
7. 2701, 2702 eller 2704	Kolbränslen	301 kr per 1 000 kg	1 564 kr per 1 000 kg	1 865 kr per 1 000 kg
8. 2713 11 00– 2713 12 00	Petroleumkoks	301 kr per 1 000 kg	1 564 kr per 1 000 kg	1 865 kr per 1 000 kg

I fall som avses i 4 kap. 1 § 7 och 8 och 12 § första stycket 4 tas skatt ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränslets olika användningssätt.

För kalenderåret 2003 och efterföljande kalenderår skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om enligt 10 §.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har i rapporten Mindre gift på drift (rapport nr 1999:37) lämnat förslag om att sänka skatten på bensin med 1,50 kronor per liter för alkylatbensin som används i motorer i fritidsbåtar. I budgetpropositionen för år 2002 bedömde regeringen att Naturvårdsverket borde ges i uppdrag att undersöka de tekniska förutsättningarna för och de miljömässiga effekterna av en sänkning av skatten på alkylatbensin. I december 2001 lämnades ett sådant uppdrag till Naturvårdsverket. Uppdraget redovisades i en rapport till regeringen i januari 2002 (dnr M2002/389/Mk). Enligt Naturvårdsverkets bedömning är en sänkning av skatten på alkylatbensin med 1,50 kronor per liter nödvändig för att uppnå en mer påtaglig, ökad användning av sådan bensin i tvåtaktsmotorer. Rapporten har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Miljödepartementet (dnr M2002/389/Mk). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*.

Regeringen avser nu att ta upp Naturvårdsverkets förslag om sänkt skatt på alkylatbensin.

Lagrådet

Lagförslaget har inte remitterats till Lagrådet därför att det är av sådan lagtekniskt enkel beskaffenhet att Lagrådets yttrande skulle sakna betydelse.

4 Sänkt energiskatt på alkylatbensin

Regeringens förslag: Energiskatten på alkylatbensin sänks med 1,50 kronor per liter. Sänkningen skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Naturvårdsverkets förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstansernas synpunkter: Remissinstanserna har huvudsakligen varit positiva till förslaget till skattesänkning. Sjöfartsverket har dock förordat alternativet att alkylatbensin skall vara cirka 25 öre dyrare än 95-oktanig blyfri bensin.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen uppdrog den 20 december 2001 åt Naturvårdsverket att se över vilka åtgärder som kan genomföras för att öka användningen av alkylatbensin i främst tvåtaktsmotorer på ett sådant sätt att detta leder till påtagligt minskade utsläpp av miljö- och hälsofarliga ämnen. I uppdraget ingick även att föreslå ett system så att användningen av alkylatbensin begränsas till tvåtaktsmotorer.

De utsläpp från tvåtaktsmotorer som har störst miljö- och hälsomässig betydelse är bland andra polycykliska aromatiska kolväten (PAH) och kväveoxider. Med alkylatbensin i tvåtaktsmotorerna minskar dessa utsläpp högst väsentligt. Däremot påverkas inte utsläppen av koldioxid eftersom alkylatbensin är ett fossilt bränsle. Utsläppen av aldehyder ökar dock något.

Till skillnad mot vanlig bensin innehåller alkylatbensin inte några aromater. Ett byte till alkylatbensin kan medföra vissa risker för läckage i bränslesystemet, särskilt i äldre motorer. Tätningarna eller packningarna i en motor som har körts på vanlig bensin har sugit upp aromater, vilket har fått dem att svälla. När alkylatbensin används i sådana motorer lakas aromaterna långsamt ur tätningarna eller packningarna, som krymper eller torkar med risk för bränsleläckage som följd. Denna potentiella säkerhetsrisk bör särskilt uppmärksammas.

Även om alkylatbensinen kan användas i fyrtaktsmotorer anser regeringen att användningen främst bör begränsas till tvåtaktsmotorer. Tillgången på alkylatbensin är begränsad med dagens tekniska utrustningar på raffinaderierna. De tillgängliga volymerna bör därför styras till användning i tvåtaktsmotorer. Detta bör kunna göras genom att föreskriva att distribution av alkylatbensin genom bensinpumpar sker med munstycken avsedda för tankning av bilar utan katalysator. På så sätt förhindras tankning i katalysatorförsedda bilar.

Sänkningen av energiskatten på alkylatbensin görs genom en ändring i 2 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Alkylatbensin ingår redan i miljöklass 1. De tekniska krav som ställs på motorbensin och alkylatbensin i miljöklass 1 framgår av bilaga 2 till lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen. För dessa krav föreslås nu inte någon ändring.

Regeringen ger genom förslaget om sänkt skatt förutsättningar för en ökad användning av alkylatbensin i tvåtaktsmotorer. Därutöver fordras att oljebranschen och övriga berörda gör satsningar i distributions- och försäljningsleden för att möjliggöra en sådan ökad användning. Det är också nödvändigt med omfattande informationsinsatser. Naturvårdsverket i samarbete med Båtbranschens Riksförbund, Svenska Petroleum Institutet, motortillverkare och andra berörda bör kunna utforma ett lämpligt informationsmaterial. I detta material är det särskilt viktigt att framhålla de tidigare nämnda riskerna för bränsleläckage vid byte av bensinkvalitet på äldre motorer och vilka åtgärder som därför bör vidtas.

Ikraftträdandebestämmelser

Rådets direktiv 92/81/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor², mineraloljedirektivet, senast ändrat genom direktiv 94/74/EEG, reglerar skattebasen på mineraloljeområdet vid användning för motordrift eller uppvärmning. För drivmedel är den grundläggande principen i mineraloljedirektivet att inte endast mineraloljor utan alla bränslen som används som drivmedel skall beskattas. Skilda skattesatser kan användas endast för olika slag av produkter, dvs. endast en skattesats för t.ex. blyfri bensin är tillåten. En minimiskattesats för blyfri bensin är fastlagd i rådets direktiv 92/82/EEG av den 19 oktober 1992 om tillnärmning av punktskattesatser för mineraloljor³, senast ändrat genom direktiv 94/74/EEG, skattesatsdirektivet. En sänkning av skatten på alkylatbensin, som är blyfri, innebär en differentiering som inte är tillåten enligt mineraloljedirektivet.

² EGT L 316, 31.10.1992, s. 12 (Celex 31992L0081).

³ EGT L 316, 31.10.1992, s. 19 (Celex 31992L0082).

I mineraloljedirektivet ges dock möjlighet till undantag i form av skattebefrielse eller skattenedsättning enligt ett särskilt förfarande som fastställts i artikel 8.4 av direktivet. Detta förfarande innebär att rådet kan medge undantag för att differentiera skatten efter exempelvis miljöegenskaper. Sverige har tidigare av rådet getts tillstånd till den skattedifferentiering av bensin som grundas på en indelning i miljöklasser, rådets beslut (2001/224/EG) av den 12 mars 2001 om nedsättning av punktskattesatser och befrielse från punktskatter för vissa mineraloljor som används för särskilda ändamål⁴. Detta beslut gäller till utgången av år 2006.

En förutsättning för en lägre skattesats för alkylatbensin än vad som gäller enligt dagens svenska miljöklasser är således att Sverige av rådet tillåts att differentiera skatten på bensin ytterligare. En ytterligare förutsättning är att kommissionen godkänner åtgärden enligt EG:s regler om statligt stöd.

Med hänsyn till den miljö- och hälsomässiga betydelsen av en ökad användning av alkylatbensin och med beaktande av de miljömål som har beslutats av riksdagen, är det angeläget med en snabb introduktion av sådan bensin.

En sänkning av skatten på alkylatbensin kan dock inte träda i kraft förrän rådet beslutat om undantag enligt artikel 8.4 mineraloljedirektivet och kommissionen har godkänt skattedifferentieringen enligt statsstödsreglerna. Den prövning som krävs bedöms dock vara av enkel beskaffenhet och kan därför förväntas ske relativt snabbt.

När 8.4-beslut enligt mineraloljedirektivet har fattats av rådet, liksom när beslut om godkännande enligt statsstödsreglerna föreligger från kommissionen, kan skattedifferentieringen träda i kraft. Det är alltså i dagsläget inte möjligt att ange ett datum för ikraftträdandet. Regeringen föreslår därför att riksdagen skall besluta att lagändringen skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

5 Offentlig-finansiella effekter

Naturvårdsverket uppskattar i sin rapport den totala bensinförbrukningen i tvåtaktsmotorer av olika slag och i gräsklippare till ca 100 miljoner liter bensin per år. Av detta utgör ca 50 procent bensin till tvåtaktsmotorer i båtar. Den samlade försäljningen av alkylatbensin uppgår till ca 10 miljoner liter. Merparten används i handredskap och vissa andra områden där hälsoeffekterna och därmed betalningsviljan för alkylatbensinens miljöfördelar är betydligt högre. I de från allmän miljösynpunkt viktiga sektorerna tvåtakts utombordare och snöskotrar är dock betalningsviljan för alkylatbensinens miljöfördelar mycket låg. Således går en mycket liten del av försäljningen vid nuvarande priser och skatteregler till dessa sektorer. Om skatten sänks med 1,50 kronor per liter (exklusive moms) beräknar verket att ytterligare 10 miljoner liter bensin ersätts med alkylatbensin det första året efter skattenedsättningen så att den totala alkylatbensinförbrukningen uppgår till 20 miljoner liter. Volymantagandena i rapporten bygger bl.a. på att det inledningsvis inte finns alkylatbensin att tillgå i någon större utsträckning vid pumpar (låg marknadstäckning)

⁴ EGT L 84, 23.3.2001, s. 23 (Celex 32001L0224).

samt att det finns begränsad kännedom hos konsumenten om alkylatbensinen. Tredje året efter skattenedsättningen beräknas 30 miljoner liter vanlig bensin ersättas av alkylatbensin, vilket ger en total alkylatbensinförbrukning på 40 miljoner liter. Naturvårdsverket utgår vidare från att priset efter skattesänkning kommer att ligga på samma nivå som för standardbensin (95-oktan), dvs. att skatterabatten på 1,50 kronor per liter motsvarar prisskillnaden före skatt. Det innebär att punktskattesänkningen endast förväntas påverka intäkterna av mervärdesskatten från nuvarande förbrukning om 10 miljoner liter. För den tillkommande alkylatbensinförbrukningen förväntas skattesänkningen däremot inte påverka mervärdesskatteintäkterna. Mot denna bakgrund beräknas skattebortfallet uppgå till drygt 30 miljoner kronor första året efter skattenedsättning, dvs. år 2003, och drygt 60 miljoner kronor tredje året efter skattenedsättning, dvs. år 2005. Det innebär att bortfallet ryms inom den ram på 100 miljoner kronor per år som avsattes i budgetpropositionen för 2002 med början år 2003. Skattebortfallet under innevarande år torde dock bli mycket begränsat.

Förteckning över remissinstanser beträffande Naturvårdsverkets rapport den 25 januari 2002

Prop. 2001/02:177
Bilaga 1

Efter remiss har följande lämnat yttrande över Naturvårdsverkets rapport: Statskontoret, Konsumentverket, Kommerskollegium, Socialstyrelsen, Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Fiskeriverket, Kemikalieinspektionen, Sjöfartsverket, Statens energimyndighet, Svenska Kommunförbundet, Svenska Naturskyddsföreningen, Svenska Petroleum Institutet, Skärgårdsstiftelsen, Svenska Båtunionen, Sveriges fiskares riksförbund, Sweboat, Sveriges Snöfordonleverantörer.

Yttrande har också inkommit från Hjälmco Oil, Aspen Petroleum AB, Petroleumhandels Riksförbund och Kommunernas Internationella Miljöorganisation.

Svensk Handel, Lantbrukarnas Riksförbund och Sveriges Snöskoterägares Riksorganisation har inte hörsammat remissen.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2002

Närvarande: statsråden Thalén, ordförande, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Pagrotsky, Östros, Engqvist, Rosengren, Larsson, Lejon, Lövdén, Ringholm, Bodström, Karlsson, Sommestad

Föredragande: statsrådet Ringholm

Regeringen beslutar proposition 2001/02:177 Sänkt skatt på alkylatbensin